

type, shape, direction, size, color, location, the degree of impregnation of tissue allows to draw appropriate conclusions [3].

Thus, forensic examination and preliminary research are the most important procedural forms of using special knowledge, which are crucial in the process of evaluating evidence in the detection and investigation of beatings, especially at the initial stage. Determining the severity of injuries, as well as the study of weapons and the mechanism of beatings are undoubtedly interrelated.

Список використаних джерел:

1. Герасименко О. І., Антонов А. Г., Комісарова Н. О., Комісаров М. Л. Судова медицина: підручник / за заг. ред. Герасименка О. І. К.: КНТ, 2014
2. Бондаренко О. О. Процесуальний статус обізнаних осіб та їх правовідносини з дізнавачем і слідчим у кримінальному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Х., 2004. 19 с.
3. Bidniak H. On the conservation of the trace picture on the clothes of the corpse during its examination / H. Bidniak // Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2019. Special Issue № 1 (102). P. 194-197.
4. Тагаєв М.М. Судова медицина: підручник за заг. ред. проф. О.М. Бандурки. Х.: Факт, 2003. 1253 с.

Хованова Діана Олексіївна,
курсант 4-го курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Єфімов Микола Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Корупція в усіх сферах життя спричиняє негативні наслідки в державі. Вона руйнує вітчизняну економіку, зупиняє економічний розвиток та знижує економічну продуктивність. Однією зі сфер

господарювання, де на державному рівні активно розпочалася боротьба із корупцією, є сфера публічних закупівель. Недобросовісні учасники публічних закупівель, вчиняють кримінальні правопорушення, стосовно державних коштів, які підлягають кваліфікації за різними статтями Кримінального кодексу (надалі КК) України [1]. Для сфери державних закупівель характерним є вчинення протиправних діянь, які безпосередньо пов'язані із заволодінням державними коштами з корисливого мотиву – це шахрайство (ст. 190 КК України) або привласнення розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України); одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України).

З метою документування фактичних даних про вчинене правопорушення у сфері публічних закупівель на стадії досудового розслідування необхідно залучити обізнаних осіб, які володіють спеціальними знаннями. Використання спеціальних знань можливе в двох передбачених кримінально-процесуальним законом формах: 1) залучення спеціаліста (ст. 71 КПК); 2) експертиза (ст. 242 КПК) [2].

Розглянемо судову експертизу, як основну форму використання спеціальних знань. Відповідно до ст.ст. 242, 243, 332 КПК України, суб'єктами залучення судового експерта є: слідчий, прокурор, сторона захисту, слідчий суддя, суд. Експертиза може бути призначена для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, коли для цього необхідні спеціальні знання.

Як показує аналіз сучасної слідчої практики, для отримання доказів щодо вчинення зазначених злочинів, потрібно проведення судових експертиз: бухгалтерської, фінансово-економічної, товарознавчої, криміналістичної експертизи документів [3, с. 112].

Розглянемо детальніше судово - бухгалтерську експертизу, як особливий напрямок експертних досліджень, в процесі здійснення яких широко використовуються пізнання в області різних наук економічного профілю: бухгалтерського обліку, оподаткування, економічного аналізу. Розглянуті експертом-бухгалтером явища і ситуації виражаються системою економічних категорій, спеціальних термінів, формул, відносних і абсолютних величин, табличних і графічних побудов [4, с. 110-111].

Судово-бухгалтерська експертиза при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, дозволяє :

– виявити недоліки в організації ведення бухгалтерського обліку бюджетної організації, що спричинили матеріальні збитки або дозволили приховати нестачу;

– встановити схеми легалізації коштів, відображені в бухгалтерській документації, та умови, що сприяють виникненню недоліків і можливих зловживань;

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

– виявити посадову особу, відповідальну за прийняття певного рішення, яке вплинуло на незаконне відображення операції в даних бухгалтерського обліку;

– виявити схеми взаємного збагачення чиновників і постачальників (зазвичай шляхом маніпулювання цінами на закупні товари завдяки так званій системі «відкатів»);

– розробити пропозиції, спрямовані на протидію корупційним проявам[5, с. 87].

Інформація для проведення судово-бухгалтерської експертизи міститься переважно у документах, які додаються до акта ревізії. Це, зокрема:

– контракти на поставку товарно-матеріальних цінностей;

– первинні документи з надходження матеріальних цінностей:

а) товарно-транспортні накладні; б) акти на оприбуткування товарно-матеріальних цінностей;

– договори про матеріальну відповідальність;

– реєстри аналітичного і синтетичного обліку за бухгалтерськими рахунками «Виробничі запаси», «Товари»;

– порівняльні відомості результатів інвентаризації товарно-матеріальних цінностей;

– сертифікати якості товарно-матеріальних цінностей, тощо.

Отже, судово-бухгалтерська експертиза в криміналістичному забезпеченні протидії корупції в бюджетній сфері є важливим елементом кримінального провадження, який дає змогу встановити основні для кваліфікації кримінальних правопорушень у цій сфері фактичні дані.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України: Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88.

3. Коряк В. В. Протидія злочинам у сфері економіки: методичні рекомендації. К.: НАВС, 2012. 288 с.

4. Штангрет М. Й. Виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних зі зміною ціни при проведенні публічних закупівель / Штангрет Михайло Йосипович, Горбан Ірина Михайлівна. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 1 (3). С. 109–114.

5. Завдочева І. Г. Судово-економічна експертиза у криміналістичному забезпеченні протидії корупції в бюджетній сфері. *Криміналістичний вісник*. 2017. № 1. С. 85–88.